

Umor i gubitak koncentracije - depresija ili uremijski sindrom

V. Klarić¹, D. Klarić¹

¹Opća bolnica Zadar, Bože Peričića 5, 23000 Zadar, Hrvatska
dragon.klaric@gmail.com

UVOD

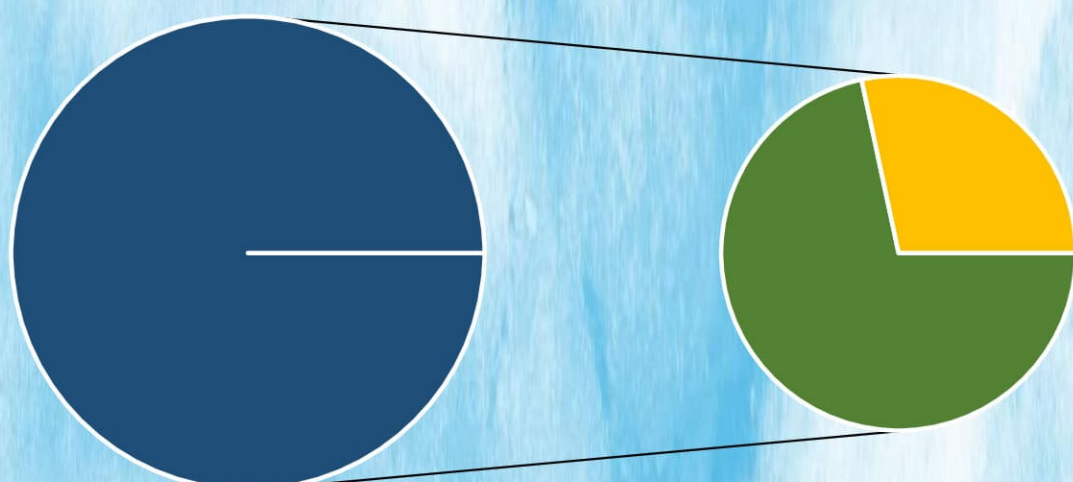
Umor i gubitak koncentracije su česti simptomi kod uremičnih i depresivnih bolesnika. Njihova jasna diferencijacija može pomoći u liječenju jednog broja bolesnika.

Slika 1. Depresija, ilustracija

METODE I ISPITANICI

Standardnim postupcima analizirali smo jedan dijalizni Centar od 100 bolesnika. Isključili smo bolesnike s kognitivnim deficitima i postojećim psihijatrijskim dijagnozama. Svi ispitanici su imali istu metodu liječenja, istu frekvenciju postupaka, a doza dijalize je bila u preporučenom rasponu. 48 bolesnika (54,1%) koji su imali umor i gubitak koncentracije ispitivani su Hamiltonovom ocjenskom ljestvicom za depresiju te je kod njih 19 potvrđena depresija (58% muškaraca i 42% žena), bilo da se radilo o blagoj, srednje teškoj ili teškoj depresiji. Depresiju s psihotičnim simptomima nismo pronašli.

- Ukupan broj ispitanika (100)
- Ispitanici s umorom i gubitkom koncentracije (48)
- Ispitanici s potvrđenom depresijom (19)

RASPRAVA

Depresivni poremećaji su česti kod bolesnika na dijalizi obzirom da je tjelesna bolest velik stresor za čovjeka. Pravovremeno diferenciranje pacijenata s depresivnim poremećajem je važno jer im se može kvalitetno pomoći. Umor, pospanost i gubitak koncentracije su česti simptomi kod uremičnih i kod depresivnih bolesnika, mada se često svi ti simptomi svrstavaju pod „razne poremećaje u sklopu uremijskog sindroma i njegovog liječenja“. Depresiju je važno prepoznati kao komorbiditet koji se može efikasno liječiti.

1. Depresivno raspoloženje (tuga, beznadnost, bespomoćnost, bezvrijednost) 0 Nije prisutno * 1 Ovakvo emocionalno doživljavanje iskazano je samo na izravni upit * 2 Govorno izražava i bez upita * 3 Emocionalno doživljavanje iskazuje neverbalno * 4 Bolesnik gotovo isključivo govori o tome u svojoj spontanoj komunikaciji
2. Osjećaj krivnje 0 Nije prisutan * 1 Samopredbacivanje * 2 Osjećaj krivnje ili stalno razmišljanje o proteklm greškama i propustima * 3 Sadašnju bolest smatra kaznom. * 4 Čuje optuživačke ili prijeteće glasove i/ili prisutnost vidnih halucinacija prijetećeg sadržaja
3. Samoubilački porivi 0 Nisu prisutni * 1 Osjeća da život nema vrijednosti * 2 Želja za smrću ili bilo koje misli o mogućoj smrti * 3 Samoubilačke misli ili geste * 4 Pokušaji suicida
4. Smetnje usnivanja 0 Bez teškoća kod usnavljanja * 1 Žali se na povremene teškoće kod usnavljanja koje traju dulje od pola sata * 2 Žali se na svakodnevne teškoće kod usnavljanja
5. Smetnje spavanja (prosnivanja) 0 Nisu prisutne * 1 Bolesnik se žali na nemir i isprekidan san * 2 Buđenje tijekom noći
6. Jutarnje smetnje spavanja 0 Nisu prisutne * 1 Budi se rano ujutro, ali ponovno zaspi * 2 Ne može ponovno zaspati ako rano ustane
7. Rad i aktivnost 0 Nema teškoća * 1 Osjeća se nesposobnim, umornim ili slabim kod radnih i slobodnih aktivnosti * 2 Gubitak zanimanja za rad i aktivnosti * 3 Skraćeno vrijeme potrošenog na aktivnosti ili smanjenje produktivnosti * 4 Prestanak rada zbog sadašnje bolesti.
8. Usporenost (psihomotorna inhibicija) 0 Uredni govor i mišljenje * 1 Blaga usporenost kod pregleda (razgovora) * 2 Očita usporenost kod pregleda * 3 Pregled/razgovor izrazito otežan * 4 Stupor
9. Agitacija 0 Nije prisutna * 1 Uznemirenost * 2 Igra se rukama, kosom i sl. * 3 Ne može mirno sjediti * 4 Lomi ruke, grize nokte, čupa kosu, grize usnice
10. Anksioznost - psihička (psihički strah) 0 Nije prisutna * 1 Unutarnja napetost i razdražljivost * 2 Zabrinutost oko sitnica * 3 Izraz ustrašenosti u govoru i licu * 4 Izražava strah i bez upita
11. Anksioznost - somatska (tjelesni strah) 0 Nije prisutna * 1 Neznatna * 2 Umjerena * 3 Jaka * 4 Onesposobljuje bolesnika
12. Gastrointestinalni simptomi 0 Nisu prisutni * 1 Nedostatak apetita, ali jede bez nagovaranja * 2 Jede samo uz nagovaranje i nudenje
13. Opći tjelesni simptomi 0 Nisu prisutni * 1 Osjećaj težine ili boli u udovima, leđima, glavi. Gubitak tjelesne snage i lako zamaranje * 2 Svaki od gornjih simptoma ako je jako izražen
14. Genitalni simptomi 0 Nisu prisutni * 1 Umjereni * 2 Jako izraženi
15. Hipohondrijski simptomi 0 Nisu prisutni * 1 Pojačano tjelesno samopromatranje * 2 Zabrinutost za svoje zdravlje * 3 Česte pritužbe na smetnje, traženje pomoći itd. * 4 Hipohondrijske sumanutosti
16. Gubitak tjelesne težine 0 Manje od pola kilograma gubitka tjelesne težine u jednom tjednu * 1 Više od pola kilograma, ali manje od kilograma gubitka tjelesne težine u tjedan dana * 2 Više od kg tjelesne težine izgubljeno tijekom tjedan dana
17. Uvid u bolest 0 Uvida da je depresivan i bolestan * 1 Uvida bolest, ali je pripisuje lošoj prehrani, klimi, prenapornom radu, infekciji, potrebi za odmorom itd. * 2 Potpuno negira bolest

Slika 2. Hamiltonova ocjenska ljestvica za depresiju

ZAKLJUČAK

Potreban je oprez kod preklapajućih simptoma uremije i depresije, odnosno, važno je pravovremeno otkriti depresivni poremećaj kod uremičnih bolesnika.

KLJUČNE RIJEČI

Uremija, koncentracija, umor, dijaliza